

TI SVIM SRCEM LJUBIŠ LJUDE

Iz liturgijske poezije
bizantskog obreda

OSAM USKRSNIH GLASOVA

GLAS PRVI

TROPAR

*Toú líthou sfragisthéntos
Zapečatanu grobu*

Makar u grob kameniti
Ulaz Židov pečatio,
Makar tijelo sveto Tvoje
Vojnik — stražar čuvat stao,
Ti si ipak, Spase, slavno
Trećeg dana uskrsnuo
Dajuć tako život svijetu.

Stog ti sile nebesnika

Klikću ko života stvorcu:

»Slava Uskrsnuću Tvome,
Veličanstvu Tvome, Kriste,
Slava Tvojim prauredbi,
Jedin ljudi ljubitelju!«

BOGORODIČEN

*Toú Gabriél fthenxaménou
Gavriílu vĕščavšu tebĕ*

Gabrijela kad se pjesma
Začu, Djevo: »Da si zdravo!«
U taj čas se ũtjelovi
Vasione Vladar silni
A u Tebi — »Škrinji svetoj«,
Kako reče prorok David.
 Od nebesa da si veća,
 Dokaz jesi noseć Onog
 Koji prije stvori Tebe!
Slava Onom, koj' u Tebi
Stan si nađe! Slava Onom
Koj' iz Tĕbe u svijet uđe!
 Slavljen, koj' nas đslobodi
 Porođenjem divnim Tvojim!

IPAKOJ

*Hĕ toú lĕistoú metánoia
Razbojnično pokajanie raj okrade*

Obraćenjem razbojniku
Raj nebeski ko plijen pade.
Pomasnicâ-ženâ suze
Glas veselja sad su nama:
 »Ti uskrsnuv, Kriste Bože,
 Daješ svijetu milost velju!«

KONDAK

*Exanĕstĕs hōs Theós
Voskresl jesi jako Bog*

Kao Bog si uskrsnuo
Iz svog groba sav u sjaju,
Suuskrisiv svijet taj bijeli!
 Smrtnih ljudi narav cijela
 Bogom Tebe slaveć prizna:
 — I smrt kleta silu gubi!
 Gospode, pa Adam pleše!
 — Oslobodiv se iz ropstva
 Sa veseljem klikće Eva:
 »Ti nám, Kriste Spasitelju,
 Svima daješ uskrsnuće!«

TROPAR

Hóte katéltḥēs pròs tòn thánaton
Jegda snizšel jesi k smerti

Kad u mrtvih carstvo sađe,
Žiće — neumrlo, vječno,
Tad si smrtnost usmrtilo
Munjom svog božanskog bića.

A kad drage pokojnike
Diže čak iz groba tame,
Sve su tada nebesnikâ
Sile silno pjevati stale:
»Davaoče žiće, Bože
Kriste, Tebi vazda slava!«

BOGORODIČEN

Pánta hypèr énnōian
Vsja pače smysla

Sva otajstva Tvoja divna,
Bogorodna Djevo sveta,
Sva su viša uma svakog,
Iznad slave bilo koje:
Nevinošću pečaćena,
Djevičanstvom očuvana,
Zbilja jesi majka, znamo,
Jer nam Boga rodi pravog.
Njega moli neumorno,
Da živote spasi naše!

IPAKOJ

Metà tò páthos
Po strasti šedše

Poslije strašne Muke one
K slavnom grobu pošle žene
Pomazati mrtvo Tijelo
Tvoje, Kriste, Bože Sveti.
A kad tamo — ugledaše
Posred rake nebesnike,
Pa se bóne uplašiše,
Jerbo glase od njih čuše:
»Uskrsnuo! Gospod usta,
Dijeli svijetu milost velju!«

KONDAK

*Anéstēs, Sōtēr, ek táfou
Voskresl jesi ot groba*

Ti iz groba usta, Spase,
Jer si Svemoguće Biće.
Čudo ovo neviđeno
Smrt kad vidje, prepade se:
Tad i mrtvi uskrsnuše,
A sva narav s Tobom skupa
Raduje se i veseli,
Pa i Adam s njome slavi,
Svemir vijekom diči tebe,
Dobri moj o Spasitelju!

GLAS TREĆI

TROPAR

*Eufrainésthō tà ouránia
Da veseljatsja nebesnaja*

Nek se nebo vijek veseli,
Sve na zemlji neka pjeva,
Jer po ruci svojoj jakoj
Gospod smrću Smrt je satro,
Postav prvim od svih koji
Pošto umru — radaju se!
On iz krila carstva Smrti
Sve nas bijedne oslobodi
Podav svijetu milost velju.

BOGORODIČEN

*Sè tēn mesiteúsan
Tja hodatajstvoovavšuju spasenie*

Tebi, koja posredova
Rodu našem spas i život,
Pojemo ti zahvalnice,
Bogomajko, Djevo čista!
Tijelom naime što ga uze
Divno baš od Těbe Isus —
Sin Tvoj, Bog naš — Tijelom ovim
Muke križa trpjet stade,
Od propasti nas spasavat,
Jer sve ljude žarko ljubi!

IPAKOJ

*Ekpléttōn tēi borásei
Uđivljaja vidēniem*

Likom ih je ustrašio,
Ali riječju utješio
Anđel kao munja sjajan
Mironòsicama kazav:

»Živa zar u grobu tražit
Vi ste došle? — Nema smisla!
On je ustò! Grobove je
Praznit stao, pobjeđivat
Raspadanje, nestajanje...
Kazivajte Bogu svome:
Kako strašna jesu, Sveti,
Djela Tvoja, kojim spasi
Tužni narod čovječanski!«

KONDAK

*Exanéstēs sémeron apò toú táfou
Voskresel jesi dnes' iz groba*

Danas — ustò si iz groba,
Spasitelju milosrdni,
I kroz smrti vrata kleta
Vodiš svoje u slobodu.

Danas — Adam kolo vodi,
Eva se veseli Prva,
Prorok davni, patrijari
Skupa s njima nēprestance
Pjesmom slave silu Božju
Beskonačne moći Tvoje.

GLAS ČETVRTI

TROPAR

*Tò faidròn tēs Anastáseōs kérygma
Svētlnju voskresenija propovēd*

Sjajni Uskrsnuća proglas
Od anđelâ preuzéše
Učenice Kristu vjerne
Pa, odbaciv nepokornost
Prvoroditeljsku groznu,
Apostolskom zboru stale
Pónosito besjediti:

»Smrt do gòla opljačkana!
Uskrsnućem Krist, Bog sveti,
Daje svijetu milost velju!«

BOGORODIČEN

Tò ap' aiônos apókryfon
Ježe ot věka utajennoe

Od vječnosti sakrivenu,
Anđelima nepoznatu
Tajnu javljaš Zemlje djeci,
Roditeljko Boga Živog:
 U jedinstvo nesmješano
 Bog-Sin združi k sebi tijelo,
 Muku križa dragovoljno
 Za nas grešne primi ljude.
 Onom koga prvog stvori
 Život tako htjede vratit
 I od smrti sve nas spasit.

IPA KOJ

Tà tēs sēs paradóxou Egérseōs
Jaže tvojego preslavnago vostanija

Uskrsnuća neslućenog
Tvoga, Kriste, čudo sjajno
Põmasnice-žene one
Navješćivat revno pošle
Apostolskom zboru tužnom,
Da si, Bože, uskrsnuo
Dajuć svijetu milost velju.

KONDAK

Ho Sõtēr kai rhýstēs mou
Spas i izbavitelj moj

Spas moj, što me õslobodi,
Kao Bog na život diže
— A iz grobnog zatočenja —
Adamovce, Zemlje djecu.
Pa kad vrata Carstvu mrtvih
Silom svojom razbi, smrska,
Onaj, koji svemir vodi,
Usta slavno trećeg dana.

TROPAR

*Tòn synánarchon Lógon
Sobeznačaljnoe Slovo Otcu i Duhovi*

Pojmo, vjerni, Stvarateljku
Riječ, što s Ocem, s Duhom skupa
Bez početka vijek postòji,
Kuju rodi čista Djeva
Nà spasenje sviju ljudi!
Pjesmu, poklon... dajmo rado,
Jerbo srcem htjede žarkim
Da na križa gubilište
Popne se i smrt podnese,
Pokojnima život vrati
Uskrsnućem svojim slavnim.

BOGORODIČEN

*Chaire, pylē Kyriou hē adiódēutos
Radujsja, dvere Gospodnja neprohodimaja*

Zdravo, vrata neprohodna
Sabaota Svesilnoga,
Zide čvrsti, zavjetrino
Onih koji k Tebi hite!
Zdravo, luko sasvim mirna!
Zdravo, Majko djevičanska,
Koja — čudo! — rodi tijelom
Stvoritelja svoga, Boga!
Nikad nemoj sustajati
Moleć Njega za svijet jadni,
Što iz gřla pjeva svega,
Tvom se Sinu skrušen klanja.

IPAKOJ

*Angelikēi horāsei
Angel'skim zrakom um smušajuščja*

Umom što ga anđeoski
Prènerazi pojav sjajni,
No i dušom koju Božjeg
Uskrsnuća sjaj obasja,
Põmasnice-žene stale
Apostole upućivat:

»Narodima, rodu svakom
Glasno de propòvjedajte
Uskrsnuće Gospodovo!
Divnu pomoć Bog nam pruža
Dijeleć svima milost velju.«

KONDAK

*Pròs tòn Háidēn, Sōtēr mou
Ko adu, Spase moj, sošel jesi*

Mrtvih u prebivalište
Sade Ti, moj Spasitelju,
Tome carstvu vrata satre
Svemoć Tvoja zagonetna,
Pa uskrsiv pokojnike
— Ko što nekoć Ti ih stvori —
Smrti ljuti žalac zgazi,
Od prokletstva oslobodi
Čovječanstvu prvog oca,
Kriste, Ti što ljubiš ljude.
Zato Čovjek vapi Tebi:
»Spasi, Bože, sve nas spasi!«

GLAS ŠESTI

TROPAR

*Angelika! Dynámeis epì tò mnēmá sou
Angel'skija sily na grobě tvojem*

Sile Neba na Tvom grobu —
A stražari kao mrtvi,
Magdalena ondje stade
Tražit sveto tijelo Tvoje.
Smrti carstvo plijen ti posta!
Sebe njemu nē pokori!
Srevši Djevu, žiće daješ!
Tebi što od mrtvih usta,
Gospod' Bože, Tebi slava!

BOGORODIČEN

*Ho tēn eulogemēnēn kalēsas
Blagoslovennuju narekij tvoju Mater*

Majku svoju blagoslivô
Ti si, koji svojevoljno
Od sveg srca trpjet dođe.
Kad sa križa svijetlit stade,
Sreću tražit Adamovu,
Anđelima reče tada:

»Radost moja — nek je vašom,
Izgublenu našoh drahmu!«

Bože koji sve na svijetu
Za nas mudro rāsporedi,
Slava Tebi vazda budi!

IPAKOJ

*Tōi hekousiōi kai zōpoiōi sou thanātōi, Christé
Vol'noju i životvorjaščeju tvojeju smertiju, Hriste*

Dragovoljnom, životvornom
Ti si, Kriste, smrću svojom
Vrata pakla — sve božanski —
Nādjaćao, a raj davni
Čovječanstvu natrag dao,
Pa iz mrtvih uskrsnuvši,
Strašnog si od propadanja
Ti živote nam očuvô.

KONDAK

*Tēi zōarchikēi palāmēi
Živonačal'noju dlaniju*

Rukom s koje život teče
Pokojne si, Kriste Bože,
Ti života davaoče,
Iz dubòkih zakutaka
Preporodom izdigao,
Uskrsnuće darovao
Smrtnoj smjesi čovjekovoj.
Spas i nada svih si ljudi,
Život naš i uskrsnuće,
Bog si —izvor, uvor —svemu!

TROPAR

Katéllyas tói stauróï sou tòn thánaton
Razrušil jesi krestom tvojim smert

Smrti problem križem riješi,
Razbojnika u raj puti,
Mironòsicama gorki
Plač u rãdost preòbrazi.
Apostolskim drugovima
Propovjedat zãpovjedi,
Da od mŕtvih usta slavno
I da tako, Kriste Bože,
Daješ svijetu milost velju.

BOGORODIČEN

Hós tēs hēmón anastéseōs thēsaurisma
Jako našego voskresenija sokrovišče

Škrinjo blaga, otkud nama
Uskrsnuće Bog je dao!
Sve što u te, Opjevana,
Nadu goje, Ti izvuci
Iz dubokih zloće jama!
 Čeljad, koju grijeha grozom
 Savjest grizla, spas'la Ti si
 Rodiv svijetu Spasitelja.
Ti pred porod bješe djeva,
I kad rađaš — jesi djeva,
Rodiv jednom — osta djeva!

IPAKOJ

Ho hēmetéran morfēn analabōn
Iže naš zrak vospriemyj

Oblik sluge — ljudski —uze,
Raspinjanje tijelom podnije,
Pa me svojim uskrsnućem
Spasi, Kriste, spasi, Bože
Jer svim srcem ljubiš ljude!

KONDAK

Oukéti tò krátos toú thanátou
Ne ktomu deržava smertnaja

Nikad više vladat neće
Smrt nad robljem samrtnika,
Krist jer sađe, razbi, smrvi
Kletu Smrti vladavinu,
Svezav morskog dušmanina.
Proročanska složna radost
Vjernicima kaže novost:
»Spas vam dođe, pomoć nosi,
Preda nj zato izlazite,
Vjerni vi, na uskrsnuće!«

GLAS OSMI

TROPAR

Ex hýpsous katélthes, ho eúspanchmos
S vysoty snížel jesi, blagoutrobne

Sa visinâ, Milosrdni,
Sađe k nama amo dolje
I još niže — da u grobu
Kroz tri dana mrtav budeš,
Od nas patnje da odagnaš!
Žiće, Uskrsnuće naše,
Gospod' Bože, Tebi slava!

BOGORODIČEN

Ho di'hēmâs gennētheis ek Parthénou
Iže nas radi roždějsja ot Děvy

Dobri Bože, koji za nas:
Rodi se od Djeve čiste,
I raspeća muke podnije,
Koji smrću Smrt si pljačko,
Uskrsnućem kazó Boga!
Prezret nemoj nikad onih,
Što ih Tvoja sazda ruka,
Već pokazuj, Milostivi,
Da si ljudi ljubiteljem!

Ušlišanjem Bogomajku
Svoju primaj, koja žarko
Moleć za nas posreduje!
Spasi, o naš Spasitelju,
Narod, što ga očaj mori!

IPAKOJ

Hai Myrofóroi toú Zōodóton
Myronosicy žiznodavca

Pđmasnice-žene stale
Pokraj groba Životvorca
Tražeć marno sred mrtvácá
— Gospodara besmrtnoga!
Dobre vijesti-rđadosnice
Od anđelá čuvši one,
Apostolskoj družbi pošle
Propovijedat, kako Gospod
Uskrnućem sebe diže,
Svijetu daje milost velju.

KONDAK

Exanastás toú mnématos
Voskres iz groba

Ti iz groba, usta, Kriste,
Pokojnike iz sna diže,
Zemlje sinu život vrati.
Eva sretna pjeva, pleše
Zarad uskrnuća Tvoga.
Strane četir svijeta bijelog
Slavopojem ječe, ore
Uskrnuću Tvom božanskom,
Neizmjereno Milosrdni!

S grčkog izvornika preveo
Predrag Belić